

Energetika

Stát nebude dotovat biometan tak jako solární elektřinu. Může to být jeho konec

★ Fokus

Zuzana Kubátová

zuzana.kubatova@economia.cz

V Česku by od příštího roku mohly začít vznikat zcela nové zdroje na výrobu zemního plynu – biometanu. Podporou biometanových stanic počítá nový zákon o obnovitelných zdrojích energie. Ten prošel schvalováním v parlamentu a čeká jen na podepis prezidenta.

Biometan mají podle změňovaného zákona vykupovat plynárenské společnosti za zvýhodněnou cenu, určovanou Energetickým regulačním úřadem (ERÚ). Podobně jako distributoři elektřiny vykupují produkci solárních či větrných elektráren.

Je ale také docela možné, že v Česku nevznikne biometanová stanice ani jediná. Bez dotací se totiž zatím nevyplácí. A od ERÚ je konec asi nedostanou. „Chci stanovit podporu na jedinou korunu za negawatthodinu,“ říká šéfka ERÚ Alena Vitásková.

Ta tvrdí, že bude-li se biometan podporovat, hrozí stejně jako v případě přestřelených podpor solárních elektráren investiční bublina, která vysaje od spotřebitelů a státu na podporách miliardy korun. Kolem biometanu a podpory pro něj se strhla v minulých týdnech hádka, jaká tu i dluho nebyla.

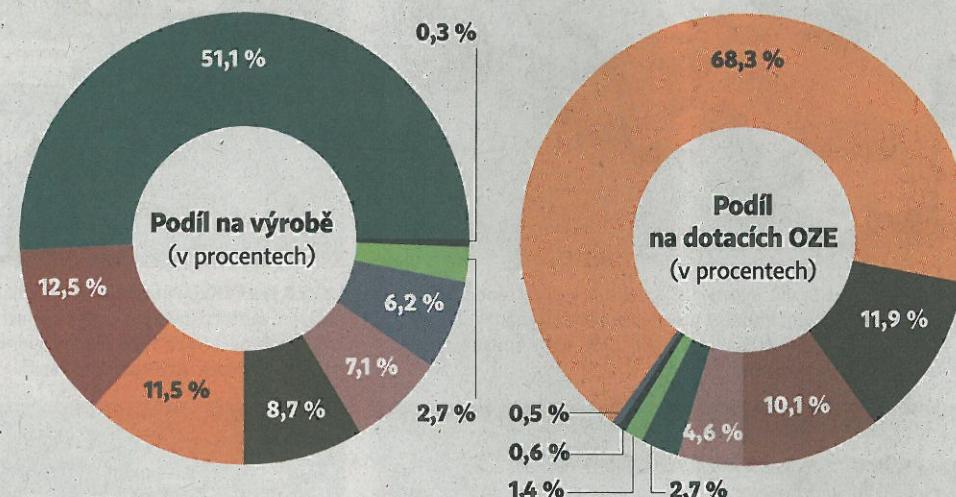
Tisíce, anebo nic

Polská sněmovna prosadila lo nového zákona jako maximální výši podpory biometanu čtyři tisíce korun na megawatthodinu. „Je to nímo jako strop, konkrétní podpora je na ERÚ. Ale čtyři tisíce je nemyslně vysoko,“ říká Jan Matějka, český bioplynové asociace. „Když takový zákon prošel, může kdykoliv nějaký přilepek dalšího zákona udělat ze stropu pevnou sumu. Biometan by nás pak stál miliardy očeně, podobně jako solární boom,“ varuje Vitásková.

Senát korigoval „nesmyslně výšky“ strop podpory biometanu na 700 korun. „Je to teď na hranici ekonomické návratnosti,“ říká Matějka. Tento podobně leží norma na prezidentském stole. Spory ale nekončí. Šéfka ERÚ Vitásková dál varuje před elenou katastrofou, podobnou soáru. A obracejí i poslanci. „Být na ně, nechal bych bioplyn i biometan úplně bez podpory. Podpory jen draží energie a podvazují konkurenčeschopnost,“ říká Milan Urban,

Výroba a náklady obnovitelných zdrojů energie

Podíl na celkové výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů a na dotacích (rok 2012, předpoklad)

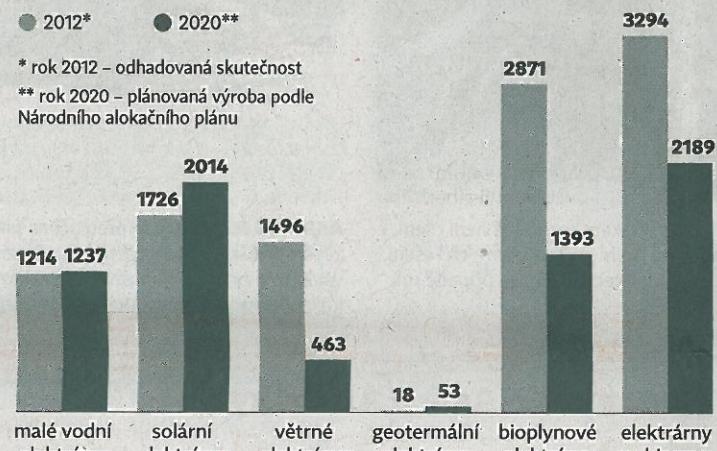

Typ zdroje

- kogenerace (kombinovaná výroba tepla a elektřiny)
- elektrárny na biomasu
- bioplynové elektrárny
- geotermální elektrárny
- větrné elektrárny
- solární elektrárny
- malé vodní elektrárny
- druhotné zdroje (např. spalování tuhých komunálních, nemocničních a průmyslových odpadů či využívání expanzních turbín na plynovodech apod.)

ZDROJ: ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚRAD

Podíl jednotlivých typů elektráren na celkové výrobě obnovitelných zdrojů v Česku (v GWh)

8,5 %

Podíl obnovitelných zdrojů na celkové výrobě elektřiny v r. 2010 (loňský údaj není k dispozici)

7350

Tolik gigawatthodin elektrické energie se letos v Česku vyrobí podle odhadů z obnovitelných zdrojů

32 MLD. Kč budou letos činit celkové náklady na obnovitelné zdroje

12 MLD. Kč z toho jsou dotace ze státního rozpočtu

20 MLD. Kč zaplatí zákazníci v ceně elektřiny

šeřif hospodářského výboru sněmovny (ČSSD). Přesně ten Urban, který čtyřtisícovou podporu pro biometan uvažoval jen několik farmářů, kteří chtějí postavit bioplynovou stanici, ale nedáří se jim sehnat souhlas příslušného distributora elektřiny s připojením do elektrosvodové sítě. Řešením by pro ně byla výroba a prodej plynu.

Mezi většími energetickými skupinami je jediná, která o biometanu uvažovala – E.ON. Té by ale nový zákon těžko stál za nákladný lobbying. Jde pro ni totiž o okrajovou aktivitu. V Německu má E.ON pět stanic, u nás zvažoval jediný projekt. „Ted

se kloníme k názoru, že není vzhledem k legislativním požadavkům ekonomicky reálný,“ říká mluvčí E.ON Vladimír Vácha. Podporu biometanu odmítá i Agrární komora, jejíž prezident Jan Veleba šéfce ERÚ Vitáskové v jejím tažení proti biometanu pomáhá. Stát by měl podle něj podporovat bioplyny, jež produkuje elektřinu a teplo, nikoliv výrobu zemního plynu.

„Vysokou podporu mohla tláct skupina lidí, kteří si namastili kapu na solární boom. Pár takových se u nás bylo na biometan vyptávat,“ říká Matějka. Je to velmi pravděpodobná varianta.

Nová zelená bublina? Těžko
Díky přestřelené podpoře vyrostly v Česku tisíce solárních elektráren, jejichž kapacita převyšuje kapacitu

jaderného Temelína a ročně spolykají přes 20 miliard korun dotací. „U biometanu hrozí stejný malér. Dotace by mohly vystoupat až na 17 miliard korun,“ varuje Vitásková i poté, co zákon upravil Senát. Obavy jsou to ale zřejmě přehnané. Výše podpory zůstává podle nového zákona v rukou ERÚ. Podnikání v biometanu nikdy nebude tak snadné jako v soláru. „Bioplynu a biometanu musíte rozumět, provoz je náročný. Navíc je problém těsněji spjata s plynárenstvím než s elektroenergetikou a může mít tendenci hájit zajmy plynárenské skupiny RWE Transgas, kterou produkce dotovaného biometanu poškozuje.“

Co tedy plyne z příběhu o biometanu? Hysterie je zbytečná. Daleko větším rizikem než samotný biometan je totiž chaotický a nepochopitelný způsob, jak se u nás o energetiku rozhoduje.

Oč se vede spor

Bioplyn

■ Bioplyn je plyn produkovaný během tzv. anaerobní digeste organických materiálů (hnití bez přístupu vzduchu). Skládá se zejména z metanu (CH_4) a oxidu uhličitého (CO_2).

■ Bioplynové stanice se budují na farmách, kde se v nich likvidují zbytky z živočišné i rostlinné výroby, či v čistírnách odpadních vod a na skládkách. Z bioplynu se vyrábí elektřina a teplo.

■ Elektřinu vykupují distribuční společnosti za dotovanou cenu. Tu stanovil Energetický regulační úřad pro zdroje, uvedené do provozu v letošním roce, na 3500–4200 korun za MWh. Strop pro podporu bioplynu v novém zákoně o obnovitelných zdrojích je 4500 Kč/MWh. Zvýhodněná cena se vyplácí 20 let od uvedení zdroje do provozu.

Biometan

■ Bioplyn očištěný o příměsi – sirovodík, vodu a oxid uhličity. Má kvalitu zemního plynu. Lze ho buď vypouštět do plynovodů, nebo plnit do lahvi (například pro autodopravu). Účinnost biometanové stanice je zhruba dvojnásobná oproti bioplynové.

■ Biometanové stanice u nás zatím nejsou. Nový zákon o obnovitelných zdrojích pro ně zavádí podporu. Tu by investoři mohli získat od příštího roku, pokud ERÚ stanoví pro biometan konkrétní výši zvýhodněné výkupní ceny či zeleného bonusu.

volovací řízení – potřebují zvláštní autorizaci ministerstva průmyslu. A pak je tu problém s nedostatkem biomasy.

„Biometan je cesta, jak rozložit náklady na zelenou energetiku na více spotřebitelů. Nezatěžuje cenu elektřiny, ale plynu a tepla,“ říká Gebauer. Tady vidí řada lidí z oboru vysvětlení pro vásivnivý odpor šéfky ERÚ proti biometanu. Vitásková je daleko těsněji spjata s plynárenstvím než s elektroenergetikou a může mít tendenci hájit zajmy plynárenské skupiny RWE Transgas, kterou produkce dotovaného biometanu poškozuje.

Co tedy plyne z příběhu o biometanu? Hysterie je zbytečná. Daleko větším rizikem než samotný biometan je totiž chaotický a nepochopitelný způsob, jak se u nás o energetiku rozhoduje.